

CURRICULUM VITAE ȘI MEMORIU DE ACTIVITATE

Pr. Dr. Habil. Ioan Moldoveanu

Profesor universitar la Departamentul de Teologie biblică, istorică și Filologie
al Facultății de Teologie Ortodoxă „Patriarhul Iustinian”
a Universității București
pentru disciplina *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*

Data și locul nașterii: 12.08.1967, București;

Stare civilă: căsătorit din 1991; un fiu, Mihnea-Nicolae;

Părinți: Preotul Dr. Nicu Moldoveanu – Prof. Univ. Facultatea de Teologie ”Iustinian Patriarhul”, membru al Uniunii Compozitorilor, *Profesor Honoris Causa* al Universității Babeș-Bolyai, Cluj și preoteasa Steliană.

Date generale:

- 1981-1985 - Liceul Sf. Sava București;
- 1989 - Licențiat Facultatea de Teologie Ortodoxă București.
- 1989-1993 - cursuri de doctorat București sub îndrumarea Prof. Dr. Emilian Popescu.
- 1993-1999 - bursă de studii doctorat Atena și Tesalonic.
- Hirotonit preot în 1992.
- Doctor în teologie cu teza “*Relații între Tările române și Muntele Athos (1650-1863)*”, sub îndrumarea Prof. Athanasios Karathanasis (susținută la Universitatea Aristoteleio-Thessaloniki, 1999).
- 1999 - numit preot la parohia “Sf. Nicolae Dudești Cioplea I”, Protoieria III Capitală.
- Din 2003 – preot al paraclisului Ambasadei Greciei la București, cu binecuvântarea PF Părinte Patriarch Teocist.

Distinctii:

- 2005 - **Crucea Patriarhiei Ecumenice**.
- iunie 2008 - **Iconom stavrofor**, cu binecuvântarea PF Părinte Patriarch Daniel.
- 24 ianuarie 2017 – Ordinul **”Sf. Ierarh Antim Ivireanul”**.
- Februarie 2017 - **Crucea Patriarhiei Ierusalimului**.
- Martie 2017 – nominalizat pentru Premiul Academiei Române, Secțiunea istorică (cu volumul Constantin Brâncoveanu. Studii și cercetări academice, 2015).
- *Diploma Antim Ivireanul, cu Cruce*, acordată în anul 2017 de către Patriarhul BOR ca recunoaștere a implicării în desfășurările de manifestări în timpul anului omagial.
- *Diploma pentru excelență* acordată de către Acad. Radu Ciuceanu, director al Institutului Academiei Române pentru studiul totalitarismului, cu ocazia lansării volumului ”Mărturii și evocări din lagăre și închisori” a autorului diac. Bogdan Bădiță.

Domeniu de pregătire și competente:

Istorie antică și medievală;

Istoria relațiilor cu Locurile Sfinte;

Istoria Bisericii Ortodoxe Române.

Cunoaștere limbii străine:

Greacă – Foarte bine, comunicare facilă (vorbit, scris, citit);

Franceză – Bine (citit, tradus facil);

Engleză – satisfăcător;

Italiană – satisfăcător.

Activitate didactică:

1993 - asistent suplinitor Istorie Bisericească Universală.

1999 - Asistent titular pentru disciplina Istoria Bisericii Ortodoxe Române, în cadrul Catedrei de Teologie istorică a Facultății de Teologie Ortodoxă București și suplinitor la disciplina Patrologie.

Din **2001**- Lector titular pentru disciplina Istoria Bisericii Ortodoxe Române.

1 octombrie 2006 – Conferențiar titular pentru aceeași disciplină.

1 octombrie 2013– Profesor titular pentru disciplina Istoria Bisericii Ortodoxe Române.

2013 – propus de către conducerea Facultății și aprobat de ARACIS pentru a preda Istoria Bisericii Ortodoxe Române la Facultatea de Teologie de la Atena-Grecia, ca extensie a Facultății de Teologie Ortodoxă de la București, sub tutela Universității București.

Iunie 2016 – Profesor abilitat pentru conducere doctorate (membru al Școlii Doctorale a Facultății de Teologie)

Din **1 octombrie 2016** – conducător de doctorat în cadrul Școlii doctorale a Facultății de Teologie Ortodoxă a Universității București

Experiență managerială – Director de departament (din noiembrie 2015).

- Membru în Senatul Universității București (2016-2020).
- Din 2016 – Vicepreședinte al Comisiei de Regulamente pe Universitate.
- 2016 – membru în Comisia de redactare a Cartei Universității București.
- 25-30 august 2017 – perfecționare la Școala de vară a Universității București (diplomă)
- 15 oct-15 nov 2017 - Director interimar al Școlii doctorale a Facultății de Teologie Ortodoxă a Universității București
- 19 dec. 2018 – numit Decan al Facultății de Teologie Ortodoxă a Universității din București

Contribuții și în următoarele directii:

1. Coordonare teze de licență și dizertații Master;
2. Referent în Comisii de doctorat;
3. Membru în Comisiile de admitere în facultate;
4. Membru în Comisiile de titularizare;
5. Membru în comisiile de definitivat;
6. Îndrumător și referent al lucrărilor de grad II și I pentru profesorii de religie, cât și pentru preoți ;
7. Membru în comisiile de atestat teologic;
8. Membru în comisia de atestare a preoților militari;
9. Membru în Comisia de olimpiadă de la Pitești (2002);
10. Membru în Comisia de Istorie Ecleziastică comparată;

11. Membru organizator al Congresului ”Țările Române și Locurile Sfinte de-a lungul timpului”, 2006.
12. Membru comisia de organizare a Congresului internațional ”Sf. Vasile cel Mare 379-2009”, 2-4 noiembrie, 2008.
13. Membru autor și coordonator al vol. *Domnitorii și ierarhii Țării Românești. Cittoriile și mormintele lor*, Edit. ”Cuvânl Vieții” a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, 2009;
14. Membru în comisia de coordonare și redactare al. Vol. ”Autocefalie, libertate și demnitate”, Edit. Basilica a Patriarhiei Române, București, 2010.
15. Membru în comisia de coordonare și redactare al. Vol. ”Autocefalie, libertate și responsabilitate”, Edit. Basilica a Patriarhiei Române, București, 2010.
16. Membru și coautor în comisia de redactare a Enciclopediei ”Istoria monahismului românesc”.
17. Cordonator regional pentru Mitropolia Munteniei și Dobrogei al proiectului Patriarhiei Române privind Istoria parohiilor din România.
18. Moderator și Membru în Comitetul de organizare al *Congresului internațional de Teologie ”Viața Bisericii Ortodoxe în timpul comunismului: persecuție rezistență, mărturisire”*, București, 23-29 octombrie 2017.
19. Am lucrat la evaluarea Școlii doctorale, la adunarea de date pentru întocmirea dosarului pe 2019.
20. Am îndrumat procesul de raportare, împreună cu directorii de Departamente.
21. Am lucrat la Statele de funcții, pentru programul extensiei Facultății la Roma. Am întocmit programările de cursuri și examene pentru anii 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020; am întocmit tabelele de plată cu ora.
22. Am participat la Evaluările ARACIS, mai-iunie 2019
23. Președinte al Comisiei de admitere la programul de licență, iulie 2019.
24. Președinte al Comisiei de admitere licență pentru extensia de la Roma, septembrie 2019.
25. Președinte al Comisiei de admitere licență, master, doctorat, septembrie 2019.
26. Președinte al Colegiului Decanilor facultăților de Teologie ortodoxă (în sesiune în 15-16 octombrie 2019).

Participări active la conferințe (comunicări susținute), în țară și străinătate:

1. *Secvențe din istoria relațiilor românilor cu Muntele Athos (lb. greacă)*, Facultatea de Teologie - Tesalonic, 28-30 nov. 1997;
2. *Religia în școală, în România (lb. greaca)*, Alexandroupoli-Grecia, 1997;
3. *Traducerea operei Sfântului Nicodim Aghioritul în românește și circulația acestor traduceri (lb. greaca)*, mănăstirea ”Sf. Nicodim Aghioritul”, Goumenissa-Grecia, sept. 1999;
4. *Circulația traducerilor slave și românești ale operei lui Grigorie Palama în spațiul românesc*, 12-14 noiembrie, 2001, Patriarhia română, București;
5. *Contextul european al apariției uniatismului și Școala ardeleană*, 11 decembrie, 2001, Facultatea de Teologie ortodoxă, București;
6. *Actualitatea normelor disciplinar-moralizatoare ale Sfinților Trei Ierarhi*, 30 ianuarie 2004, Hramul Facultății, susținută în Aula mare a Patriarhiei;
7. *Ștefan cel Mare și Sfânt, Protector al Locurilor Sfinte*, conf. susținută la mănăstirea Putna la Congresul organizat cu prilejul a 500 de ani de la moartea voievodului, 18-25 aprilie 2004;

8. *Ştefan cel mare şi Sfânt. Argumente pentru sfîrşenia sa*, conf. susţinută la Facultatea de Sociologie din Bucureşti, împreună cu istoricul militar Mircea Dogaru, la 1 iunie 2004;
9. *Ce l-a impus pe Ştefan cel Mare şi Sfânt în conştienţa poporului?*, conf. susţinută pe 2 iunie 2004 în faţa preoţilor din capitală, în prezenţa PF Patriarh Teocist;
10. În 15-18 octombrie 2006 am fost organizator principal, împreună cu Pr. Prof. Dr. Emanoil Băbuş şi Lect. Dr. Adrian Marinescu, al unui Simpozion internaţional cu tema „Țările Române şi Locurile Sfinte de-a lungul timpului”. Am susţinut conferinţa cu tema „Aspecte ale relaţiilor Tărilor Române cu Muntele Athos după cercetări mai noi”;
11. *Pastoraţie şi misiune în contextul unei lumi în schimbare (migraţia)*, Conferinţă pregătită pentru adunarea preoţilor din capitală, nov. 2007;
12. Organizator al expoziţiei „Sf. Vasile cel Mare în cultura românească”, în cadrul Congresului teologic internaţional „Sf. Vasile cel Mare”, publicând un album cu manuscrisele şi cartea veche românească reprezentativă ce conţin texte ale Marelui Sf. Părinte, în română, greacă sau slavonă, 3 noiembrie 2009;
13. *Date generale privind contribuţia lui Antim Ivireanul la cultura românească*, Comunicare susţinută la Simpozionul ”Cuvântul scris”, 23-24 octombrie 2008, la Facultatea de Teologie Ortodoxă ”Iustinian Patriarhul” din Bucureşti.
14. *Contextul istoric al păstoriei primului mitropolit al Țării Românești (Iachint de la Vicina) și câteva posibile argumente pentru canonizarea sa. La 650 de ani de la numirea sa (1359-2009)*, conferinţă Lacul Sărăt, 28-29 sept. 2009;
15. *Câteva personalităţi şi influenţe athonite în Țările Române, în secolele XVII-XIX (lb. greacă)*, Simpozionul internaţional ”Macedonia creştină şi Țările Române”, Tesalonic, 14-15 octombrie, 2010;
16. Conferinţa *Dimensiunea turistică a pelerinajului religios (sau Poate fi turismul religios un pelerinaj?)*, susţinută la 13 noiembrie 2012, la Facultatea de Teologie, în cadrul manifestării ”Pelerinajul religios în România contemporană”, organizată de dl. Lect. Dr. Laurenţiu Tănase.
17. *Receptarea sfîrşeniei împăratului Constantin cel Mare de către Biserica* – la Congresul internaţional de la Bucureşti, 21-23 mai 2013.
18. *Reacţii bisericesti naţionale şi internaţionale privind secularizarea averilor mănăstireşti. Un preambul la secularizarea averilor bisericesti de la 1863 din Principatele Române*, conferinţă susţinută la Simpozionul Naţional ”Secularizarea averilor bisericesti”, organizat sub egida Patriarhiei Române şi a Academiei Române la 12 noiembrie 2013.
19. *Constantin Brâncoveanu, sprijinitor al Ortodoxiei de limbă greacă*, conferinţă susţinută la Simpozionul Naţional de Teologie ”Constantin Brâncoveanu şi contribuţia lui la sporirea patrimoniului cultural, educaţional, spiritual şi social filantropic al Țării Româneşti în contextul european al veacului al XVIII-lea”, Bucureşti, Palatul Patriarhiei, 20-24 mai 2014.

20. *Constantin Brâncoveanu, sprijinitor al Ortodoxiei de limbă greacă*, conferință susținută la Simpozionul internațional ”Sfântul Constantin Brâncoveanu. Paradigma creștină a unei Europe unite”, mănăstirea Tismana, 10-12 iunie 2014.
21. *Sf. Cuv. Vasile de la Poiana Mărului și monahismul athonit*, conferință susținută la Simpozionul ”Sfântul Cuvios Vasile de la Poiana Mărului, dascăl al rugăciunii și mare păstor de suflete”, Focșani, 21 septembrie 2015.
22. *Dimensiunea turistică a pelerinajului religios (sau poate fi turismul religios un pelerinaj?)*, conferință susținută la Departamentul de științe ale comunicării în 24 octombrie 2015, la Conferința internațională de științe ale comunicării și studii culturale ”*Călători și călătorii. a privi, a descoperi*”.
23. *Cuv. Vasile de la Poiana Mărului, Muntele Athos și curentul filocalic*, conferință susținută în cadrul Congresului Internațional de la Cluj, 3-5 noiembrie 2015, ”*Misiunea parohiei și a mănăstirii într-o lume în continuă schimbare*”.
24. *Tiparne românești pentru greci*, susținută la Simpozionul Național cu prilejul Anului comemorativ al tiparului, Mănăstirea Sâmbăta, 12-13 mai 2016.
25. *Mănăstiri moldoveniști închinate la Sf. Munte Athos între începutul secolului XVII – începutul secolului XIX*, Colocviul internațional *Relațiile românilor cu Muntele Athos și cu alte Locuri Sfinte*, Facultatea de Istorie a Universității Iași, Iași, 14-17 septembrie 2016.
26. *Activitatea tipografică a Sf. Antim Ivireanul. Semnificațiile acesteia pentru întărirea ortodoxiei răsăritene și pentru românizarea cultului liturgic*, Congresul internațional ”Educație și mărturisire. Formarea creștină a tinerilor în spiritul viu al Tradiției”, Facultatea de Teologie Ortodoxă, Cluj-Napoca, 13-16 noiembrie 2016.
27. *Antim Ivireanul, un model pentru contemporaneitate?*, prezentare ținută în fața elevilor Colegiului ”Mihai Viteazul” din București, mai 2016
28. *Cuvânt ”Anastasie Crimca, ierarh și artist. Mănăstirea Dragomirna, focar de cultură scrisă și miniaturistică”* la vernisarea Expoziției ”*Miniaturile Psalmirii de la Dragomirna*”, la Universitatea națională de Arte, București, 6 martie 2017 (organizator Mănăstirea Dragomirna).
29. *Contribuții românești în pictura athonită și contribuții athonite în pictura ecclaziastică de la noi. Chipuri de voievozi și ierarhi români la Athos. Influențe athonite la noi*, Congresul internațional de Teologie, Istorie, Muzicologie și Artă, Cluj-Napoca, 2-7 noiembrie, 2017.
30. *Momente din istoria încercărilor de Unire națională și rolul Bisericii Ortodoxe în acestea*, Conferință ținută în 13.02.2018, la biserică Ţerban Vodă, București.
31. *Unirile naționale ale românilor. Contribuția Bisericii la acestea*, conferință prezentată la ”Congresul Național - Unitate ecclaziastică și unitate națională”, 21-24 mai 2018, Palatul Patriarhiei, București.
32. *Unirile naționale ale românilor și contribuția oamenilor Bisericii la acestea. Oameni și fapte*, conferință pastorală a preoților din Episcopia Sloboziei și a Călărașilor, 7 iunie 2018.
33. Conferința Facultăților de Teologie, Oradea, 8-10 oct., 2018 (luări de cuvânt).

34. *Unirile naționale ale românilor și contribuția oamenilor Bisericii la acestea*, la Simpozionul național ”Biserica Ortodoxă Română și Marea Unire de la 1918”, Arad, 30-31 octombrie 2018.
35. *Unirile naționale ale românilor și contribuția oamenilor Bisericii la acestea*, conferință pastorală Palatul Patriarhiei, București, 6-7 noiembrie 2018.
36. *Il contributo dei principi romeni a sostegno della spiritualità monastica athonita*, la Simpozionul ”L’eterna bellezza dell’Athos, XVIII Convegno Internazionale di Studi sulla Cultura e Spiritualità del Monte Athos e della sua tradizione monastica”, 18 mai 2019, Academia di Romania, Roma.
37. Moderator al unei sesiuni din cadrul *Simpozionului internațional* găzduit de Patriarhia Ecumenică, 31 august-04 septembrie 2019, despre *Viața și opera marelui teolog George Florovskij*.
38. *Școala din Biserică. Incepiturile și evoluția învățământului (teologic) în (și prin) Biserică. Școli bisericicești și Școli domnești*, conferință susținută la Simpozionul național de teologie „Satul românesc: Vatră a plămădirii, păstrării și promovării ființei naționale și a credinței ortodoxe”, Palatul Patriarhiei, București, 6-9 octombrie 2019;
39. Conferință pastorală cu același titlu, Călărași, 12 noiembrie 2019.

Activitate publicistică:

Cărți de (co)autor și coordonate

1. *Contribuții la istoria relațiilor Muntelui Athos cu Țările române (1650-1863). În întâmpinarea a 1040 de ani de la fondarea Muntelui Athos (963-2003)*, București, 2002, 512 pag. Volumul a mai fost publicat și în 2002 la Editura Institutului Biblic și de Misiune al BOR (după apariția în „BOR”, 1-6, 2002, pag. 284-426 și nr. 7-9, 2002, p. 247-420).
2. *Contribuția Sf. Părinți la conturarea dogmei creștine până în sec. V. O vedere specială asupra dogmei hristologice și trinitare*, Edit. Agapis, 2003, 218 pag.
3. *Epoca iustiniană și creștinismul la Dunărea de Jos (sec. VI)*, București, 2006, 190 pag.
4. *Reveniri asupra uniatismului românesc. Cu o traducere a studiului lui Cyril Charon (Korolevsky): L’Uniatsme, Definition. Causes, Effets. Etendue. Dangers. Remedes*, (din rev. Irenikon, nr. 5-6, 1927), Editura Universității București, 2014. 168 pag.
5. *Sf. Vasile cel Mare în cultura românească*, album conținând manuscrisele și cartea veche românească reprezentativă ce conțin texte ale Marelui Sf. Părinte, în română, greacă sau slavonă, alcătuit cu prilejul Congresului teologic internațional „Sf. Vasile cel Mare”, București, 2009.
6. *Secularizarea averilor bisericicești. 1863. Motivații și consecințe*, Editura Basilica, București, 2013 (coautor alături de Acad. Dan Berindei, Pr. Prof. Univ. Dr. Mihail Săsăujan).

*

7. *Romanian Principalities and the Holy Places along the centuries, papers of the Symposium held in Bucharest, 15-18 oct. 2006*, îngrijită de Pr. Prof. Emanoil Băbuș, Pr. Conf. Ioan Moldoveanu și Lect. Dr. Adrian Marinescu, București, Edit. Sofia, 2008, pp. 221 + 47 imagini.
8. *Autocefalia, libertate și demnitate*, Edit. Basilica a Patriarhiei Române, București, 2010, membru în Comisia de coordonare și redactare.
9. *Autocefalie și responsabilitate*, Edit. Basilica a Patriarhiei Române, București, 2010, membru în Comisia de coordonare și redactare.

10. *Domnitorii și ierarhii Țării Românești. Ctoriiile și mormintele lor*, Edit. "Cuvântul Vieții" a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, 2009, coautor (pp. 21-24, 27-35, 38-50, 451-452, 455-460, 468-469).
11. *Monahismul Ortodox Românesc. Istorie, contribuții și repertorizare*, vol. I, membru coordonator în comisia mixtă Patriarhia Română-Academia Română, Editura Basilica, București, 2014.
12. *Constantin Brâncoveanu și contribuția lui la sporirea patrimoniului cultural, educațional, spiritual și social-filantrropic al Țării Românești în contextul European al veacului al XVIII-lea*, Basilica, București, 2014.
13. *Sf. Constantin Brâncoveanu (1688-1714). Studii și cercetări academice*, coordonatori: Pr. Prof. Dr. Ioan Moldoveanu și Pr. Ion-Andrei Tărlescu (cercetător principal la Biblioteca Academiei Române), Editura Trinitas a Patriarhiei Române, București, 2015, 703 pag.
14. *Monahismul ortodox românesc. Istorie contribuții și repertorizare, vol. II: Contribuții ale monahismului românesc la nivel național și internațional*, coautor comisia mixtă Patriarhia Română-Academia Română, Editura Basilica, București, 2016.
15. Cordonator principal al Volumului omagial "Profesorii noștri, dascălii noștri" vol. I și vol. II, Editura Basilica, 2019;
16. Cordonator al edițiilor 2018 și 2019 ale *Anuarului* Facultății de Teologie.

Studii și articole publicate în românește:

1. "Mănăstirea Cotmeana, în trecut și astăzi", în *BOR*, nr. 1- 6, 1996, pp. 290-316;
2. "Atitudinea clerului ortodox ardelean din secolul al XVIII-lea față de uniatism", în *BOR*, nr. 11-12, 1992, pp. 144-175;
3. "Biserici bucureștene demolate în timpul comunismului", în *BOR*, nr. 10-12, 1993, pp. 178-193;
4. "Schituri și mănăstiri din Transilvania distruse de generalul Nikolaus von Bukow", în *BOR*, nr. 1-6, 1996, pp. 247-268;
5. "Relații ale Mănăstirii Grigoriu de la Muntele Athos cu Țările române (1650-1863)", în *BOR*, nr. 1-5, 1996, pp. 273-285;
6. "Mănăstirea Dohiariu de la Muntele Athos și Țările române (1650-1863)", în *BOR*, nr. 7-12, 1996, pp. 299-312;
7. "Mănăstirea Vatoped de la Muntele Athos și legăturile ei cu Țările române (1650-1863)", în *BOR*, nr. 7-12, 1996, pp. 431-444;
8. "1000 de ani de existență a mănăstirii Xenofont de la Muntele Athos" (21-26 oct. 1998), în *Vestitorul Ortodoxiei*, noiembrie, 1998.
9. "Patriarhii ecumenici în Țările Române de-a lungul timpului", în *Pagina creștină* a ziarului "Ziua", 14 oct. 2000;
10. "Personalități atonite în Țările române", în *GB*, nr. 1-4, 1999, p. 136-143 și vol. *România și Muntele Athos*, Editura Paralela 45, 2002, pp. 206-211;
11. "Prezența românească la Sfântul Muntele Athos (1650-1863)", în *GB*, nr. 5-8, 1999, p. 95-107 și în vol. „România și Muntele Athos”, Editura „Paralela 45”, 2002, pp. 346-355;
12. "Mănăstirea Xiropotamu de la Muntele Athos și Țările române", în *ST*, nr. 1-2, 2000, pp. 84-100;
13. "Ortodoxia, factor de regres?", în *Orthodoxia*, nr. 1-2, 2000, pp. 6-12;
14. "Feminismul și concepția ortodoxă despre hirotonia femei", în *Orthodoxia*, nr. 1-2, 2000, pp. 132-138;

15. "Aspecte privind relațiile Mănăstirii Ivir din Muntele Athos cu Țările române", în *Biserica Ortodoxă*, Revista Sf. Episcopiei a Alexandriei și Teleormanului, an II, nr. 2, 2000, pp. 88-108;
16. "Capitala Muntelui Athos de la Karies-Protaton și Țările Române", în *Biserica Ortodoxă*, Revista Sf. Episcopiei a Alexandriei și Teleormanului, an II, nr. 1, 2000, pp. 66-93;
17. "Mănăstirea Esfigmenu de la Athos și Moldova (1650-1863)", în *Teologie și Viață*, nr. 8-12, 2001, Trinitas-Iași, pp. 63-73;
18. "Contribuții la istoria relațiilor mănăstirilor Cutlumuș și Zografu din Sf. Munte Athos cu Țările Române", în *Anuarul Facultății de Teologie Ortodoxă București*, 2001, pp. 231-256;
19. "Circulația operelor palamite în spațiul românesc", în *Anuarul Facultății de Teologie Ortodoxă București*, 2002, pp. 563-579;
20. "Sf. Grigorie de Nazianz și traducerile operelor sale (slavă și română) în spațiul românesc", în volumul *Studia Historica et ecclesiastica, Omagiu Profesorului Emilian Popescu*, Edit. Trinitas, Iași, 2003, pp. 491-509.
21. "Mănăstirea lui Mihai Viteazul de la Muntele Athos - Simonopetra - și câte ceva din legăturile ei cu țările noastre", în *Almanahul bisericesc al Episcopiei Sloboziei și Călărașilor*, 2003, pp. 173-180.
22. "O Bibliografie a Isihasmului românesc" în: *Anuarul Facultății de Teologie de la București*, 2004, p. 439-469; și în: *Anuarul Facultății de Teologie din Cluj*, 2004;
23. "Aspecte ale relațiilor Țărilor Române cu Muntele Athos, după cercetări mai noi", în: *Tabor*, Edit. Renașterea, Cluj, nr. 4, iulie, 2004, p. 73-86;
24. "Chipul preotului după Sf. Vasile cel Mare", în *Almanahul bisericesc al Episcopiei Sloboziei și Călărașilor*, 2003, pp. 83-90 și în *Studia Basiliana*, III, Editura Basilica a Patriarhiei Române, 2009, pp. 453-462.
25. "Mănăstirea Sf. Pavel de la Muntele Athos și legăturile ei cu Țările Române", în *Renașterea*, Râmnicu-Vâlcea, ianuarie-martie și aprilie-iunie, 2001.
26. "Mănăstirea Dionisiu de la Muntele Athos și Țările Române. Date noi", în vol. omagial pentru Pr. Prof. Dr. Mircea Păcurariu, *Slujitor al Bisericii și al Neamului*, Edit. Renașterea, Cluj-Napoca, 2002, pp. 358-366.
27. "Ce l-a impus pe Ștefan cel Mare și Sfânt în conștiința națională și a Bisericii?" conferință ținută în fața preoților din capitală, 2 iunie 2004, publicată în *Anuarul Facultății de Teologie Ortodoxă Universitatea București*, 2005, pp. 211-226;
28. "Actualitatea normelor disciplinar-moralizatoare ale Sfinților Trei Ierarhi" (conferință ținută la cu ocazia hramului Facultății de Teologie, 30 ianuarie 2004), în *Almanah bisericesc*, Slobozia, 2010, pp..... ;
29. "Sfântul Nicodim Aghioritul (1749-1809) și traducerile operelor sale în România - la 195 de la moartea sa", în *Glasul Bisericii*, nr. 9-12, 2004, pp. 300-311;
30. "Sfântul Ștefan cel Mare, protector al Muntelui Athos", conferință ținută la Putna 18-23 aprilie 2004 și publicată în *Ştefan cel Mare și Sfânt, Atlet al credinței creștine*, Sf. Mănăstire Putna, 2004, pp. 157-178 și în vol. *Altfel despre Ștefan cel Mare și Sfânt*, Ed. Anastasia (sub coordonarea pictorului Sorin Dumitrescu), 2004, pp. 217-239;
31. "Contribuții la istoria relațiilor dintre Mănăstirea Ivir din Muntele Athos și Țările Române. Perioada 1650-1863", în *Almanahul bisericesc la Episcopiei Sloboziei și Călărașilor*, 2001, pp. 190-206;
32. "Țările Române și Locurile Sfinte, de-a lungul veacurilor" (prezentare a Simpozionului „Țările Române și Locurile Sfinte”, București, 15-18 octombrie 2006), în *BOR*, nr. 9-12, 2006, pp. 106-111;

33. "Personalități athonite în Țările Române (1650-1863)", în *Români și Muntele Athos*, vol. I, Edit. Lucman, București, 2007, pp. 555-562;
34. "Danii românești la mănăstirea Xiropotamu", în *Români și Muntele Athos*, vol. I, Edit. Lucman, București, 2007, pp. 654-665;
35. "Prezența monahală românească la Sf. Munte", în: *Români și Muntele Athos*, vol. II, Edit. Lucman, București, 2007, pp. 288-301;
36. "Contextul european al înfăptuirii uniației din Transilvania (1698-1701). Câteva considerații privind școala ardeleană", în: *Anuarul Fac. de Teologie - Patriarhul Iustinian*, nr. 7, 2007, pp. ....
37. "Vasile Grecu, istoric al Bizanțului și al Bisericii Române", în *Studii Teologice*, nr. 4, 2008, pp. ....
38. "Contextul istoric al păstoriei primului mitropolit al Țării Românești (Iachint de la Vicina) și câteva posibile argumente pentru canonizarea sa. La 650 de ani de la numirea sa (1359-2009)", în *Anuarul Facultății de Teologie Ortodoxă "Iustinian Patriarhul" București*, 2009, pp. 651-670;
39. "Revoluțiile ca fenomen istoric", în ziarul "Lumina", 6 decembrie 2009;
40. "Monografia Bisericii Sf. Nicolae Dudești Cioplea I", în *Monografia Protoieriei III Capitală*, București, 2009, pp. 163-169;
41. "Așezăminte ortodoxe românești de la Muntele Athos", în vol. *Autocefalie și comuniune*, Edit. Basilica a Patriarhiei române, București, 2010, pp. 621-637;
42. "Tiparul cărților de cult în limba română, Premisă a autocefaliei Bisericii ortodoxe române", în vol. *Autocefalie, libertate și demnitate*, Edit. Basilica a Patriarhiei Române, București, 2010, pp. 264-278;
43. "Personalitățile și așezăminte românești de la Muntele Athos, din a doua jumătate a sec. XIX până azi", în revista *Tabor*, nr. 10, ianuarie, 2012, pp. 39-54.
44. "Din legăturile românilor cu Muntele Athos. Mănăstiri românești "închinate" (I)", în revista *Tabor*, 2012, an VI, nr. 1, pp. 6-28.
45. "Sfântul Voievod Neagoe Basarab. O specială privire asupra relațiilor sale cu mănăstirile de la Sf. Munte Athos, la 500 de ani de la înscăunare", în vol. *Sfântul Voievod Neagoe Basarab, ctitor de biserici și cultură românească*, Editura Cuvântul Vieții a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, 2012, pp. 97-115.
46. "Tipografiile vechi din Principatele române" în *Dicționar de muzică biserică românească*, Editura Basilica, București, 2013, pp. 812-818.
47. "De ce împăratul Constantin cel Mare Sfânt?", comunicare susținută la Congresul internațional "Sfinții Împărați Constantin și Elena. 1700 de ani de la Edictul de la Mediolanum", de la București, 21-23 mai 2013, publicată în vol. *Cruce și Misiune. Sfinții Împărați Constantin și Elena, promotori ai libertății religioase și apărători ai Bisericii. II*, Editura Basilica, București, pp. 217-236.
48. "Sfințenia Împăratului Constantin cel Mare și receptarea ei de către Biserică", în *Orthodoxia*, seria II, an V, nr. III, iulie-sept. 2013, pp. 40-63; în vol.: *Teologie și istorie. In honorem pr. Prof. Univ. Dr. Alexandru Moraru*, editori: Gabriel Viorel Gardan, Cosmin Cosmula, Presa Universitară clujeană, Cluj, 2014, pp. 573-594.
49. "Reacții bisericesti naționale și internaționale privind secularizarea averilor mănăstirești. Un preambul la secularizarea averilor bisericesti de la 1863 din Principatele Române", conferință susținută la Simpozionul Național "Secularizarea averilor bisericesti", organizat sub egida Patriarhiei Române și a Academiei Române la 12 noiembrie 2013, publicată în volumul *Secularizarea averilor bisericesti. 1863. Motivații și consecințe*, Editura Basilica, București, 2013, pp. 23-87.

50. "Monahismul athonit", în vol.: *Monahismul Ortodox Românesc. Istorie, contribuții și repertorizare*", Editura Basilica, București, 2014, pp. 107-160.
51. "Constantin Brâncoveanu, sprijinitor al Ortodoxiei de limbă greacă", în *Constantin Brâncoveanu și contribuția lui la sporirea patrimoniului cultural, educațional, spiritual și social filantropic al Țării Românești în contextul european al veacului al XVIII-lea*, Editura Basilica, 2014, pp. 161-198; în *Anuarul Facultății de Teologie Ortodoxă*, Universitatea București, an XIV, 2014, pp. 49-74.
52. "Constantin Brâncoveanu, sprijinitor al Locurilor Sfinte din Orient (Athos, Alexandria, Ierusalim, Mănăstirile "Sf. Ecaterina" și "Sf. Sava")", în *Sf. Constantin Brâncoveanu (1688-1714). Studii și cercetări academice*, coordonatori: Pr. Prof. Dr. Ioan Moldoveanu și Pr. Ion-Andrei Țărlescu (cercetător principal la Biblioteca Academiei Române), Editura Trinitas a Patriarhiei Române, București, 2015, pp. 545-569. Același studiu a fost publicat sub numele "Sfântul Voievod Martir Constantin Brâncoveanu - sprijinitor al Locurilor Sfinte din Orient (Athos, Alexandria, Ierusalim, Mănăstirile Sf. Ecaterina și Sf. Sava)", în volumul *Biserică și Stat. Perspective teologice și istorice. Studii în memoria Părintelui Profesor Adrian Gabor*, Editura Istros, Brăila, 2019, pp. 251-275.
53. "Din nou despre Sf. Dimitrie Basarabov. Variantă biohagiografică", în: *Almanah bisericesc. Studii teologice și aspecte pastoral misionare*, Episcopia Sloboziei și Călărașilor, 2015, pp. 20-24.
54. "Cuv. Vasile de la Poiana Mărului, ucenicii săi și monahismul athonit", în *Almanah Bisericesc 2015*, Editura Arhiepiscopiei Buzăului și Vrancei, Buzău, 2016, pp. 205-219.
55. "Dimensiunea turistică a pelerinajului religios", în *Călătoria vieții. Itinerar prin lumea informației*, Editura Universității București, coord. Gabriela Jurubiță, Cristina Popescu, Simona Fortin, București, 2016, pp. 4017-413.
56. "Legăturile românilor cu Muntele Athos, mănăstiri românești închinate", în vol.: *Monahismul ortodox românesc. Istorie contribuții și repertorizare, vol. II: Contribuții ale monahismului românesc la nivel național și internațional*, Editura Basilica, București, 2016, pp. 1011-1064.
57. "Activitatea tipografică a Sf. Antim Ivireanul. Semnificațiile acesteia pentru întărirea ortodoxiei răsăritene și pentru românizarea cultului liturgic", în *Anuarul Facultății de Teologie Ortodoxă. Universitatea București*, an XVI, 2016, pp. 65-78.
58. "Tiparnițe românești pentru greci", în volumul *Litere vii. Tiparul în Biserica Ortodoxă Română – între misiune și necesitate*, coordonatori: Dr. Laurențiu Streza, Pr. Acad. Mircea Păcurariu, Lect. Dr. Emanuel Tăvală, Editura Andreiana/Astra Museum, Sibiu, 2016, pp. 219-234.
59. "Tipografiile din Principatele Române", în ziar *Lumina*, joi, 14. 01. 2016.
60. "Încercări de unire națională până la Marea Unire a românilor din 1918: implicarea Bisericii în aceste evenimente", în volumul *Lumi de Centenar*, Volum de comunicări științifice, editat cu ocazia anului 2018, an omagial al unității de credință și de neam, an comemorativ al făuritorilor Marii Uniri din 1918, editor Pr. Prof. Dr. Ștefan Buchiu, Editura Universității București, 2018, pp. 47-72; și în vol. *Prelegeri pentru cursurile de pregătire în vederea obținerii gradelor profesionale clericale*, Editura Cuvântul Vieții, 2018, pp. 7-44.
61. *Școala din Biserică. Începuturile și evoluția învățământului (teologic) în (și prin) Biserică. Școli bisericicești și Școli domnești*, conferință susținută la Simpozionul național de teologie „Satul românesc: Vatră a plămădirii, păstrării și promovării ființei naționale și a credinței ortodoxe”, Palatul Patriarhiei, București, 6-9 octombrie 2019 (în publicare).

În limbi străine:

62. "Metaphoráseis érgow ton Agíou Nikodímou ton Agioreítou sti rounmánikí glássas" (Traduceri ale operei Sf. Nicodim Aghoritul în limba română), în vol.: *Agios Nikódemos o Agioreítēs: η ζωή και η διδασκαλία του. 250 χρόνια από την γέννηση του/190 χρόνια από την κοίμηση του* (Sf. Nicodim Aghoritul: viața și învățatura sa. 250 de la naștere și 190 de ani de la adormirea sa), 21-23 sept. 1999, vol. B', Ekdosei Ierou Koinobíou osíou Nikodímou, Goménișsa, 2006, p. 147-157;
63. "O Bibliografie a Isihasmului românesc" (lb. rusă), în volumul: *Hesychasm. An annotated bibliography* (Isihasmul. Annotirobannaea Bibliografia, rus.), Institute of Human Studies of the Russian Academy of Sciences, Moscow, 2004, cap. 13, pag. 726-755; și în "Anuarul Facultății de Teologie de la București", 2004, p. 439-469; "Anuarul Facultății de Teologie din Cluj", 2004);
64. "Aspects of the relations of the Romanian Principalities with Mount Athos on the light of recent research findings", în vol. *Romanian Principalities and the Holy Places along the centuries, papers of the Symposium held in Bucharest, 15-18 oct. 2006*, București, Edit. Sofia, 2008, p. 53-69;
65. "Μερικές αθωνικές πρωσοπικότητες στις ρουμανικές χώρες στους 17^ο-19^ο αιώνες" (Câteva personalități atonite în Țările Române în secolele XVII-XIX), în *Xristianikή Makedonía. Η ενδόχωρα της στον κόσμο της Ορθοδοξίας της Χερσονήσου του Αίμου, Ιδρυμα εθνικού και θρησκευτικού προβληματισμού «Καρίπειον Μέλαθρον»*, ékdosei Kuriakidhi, Theosaloniki, 2014, pp. 203-215 (conferință susținută la Simpozionul internațional *Macedonia creștină și Țările Române*, Tesalonic, 14-15 octombrie, 2010, cu titlul "Câteva personalități și influențe athonite în Țările Române, în secolele XVII-XIX").
66. "Constantin Brancoveanu, supporter of the Greek-speaking Orthodox world", în volumul *Euharistie. Spovedanie. Martiriu: Lucrările Simpozionului internațional al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, (3-5 noiembrie 2014)*, Pr. Prof. Vasile Stanciu, Pr. Lect. Adrian Podaru (coordonatori), vol. I, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2014, pp. 342-365.
67. "Aspects concerning the relations between Esphigmenou Monastery oh Mount Athos and the Romanians Provinces", Conferință susținută la Simpozionul internațional "Studia Theologica Doctoralia", organizat de Școala doctorală a Facultății de Teologie Ortodoxă "Dumitru Stăniloae" din Iași, în: *Studia Theologica Doctoralia*, VI, Masterprint, Iași, 2014, pp. 79-90.
68. "Το Καρυές-Πρωτάτον του Αγίου Ορους και οι ρουμανικές Ηγεμονίες διά μέσου των αιώνων" (Karies-Protatonul de la Sf. Munte și Principatele române de-a lungul timpului), în *Θεολογία* (periodic trimestrial al Sf. Sinod al Bisericii Greciei), vol. 86, partea a III-a, iunie-septembrie 2015, pp. 295-322; vezi și online [Πεμπτονσία](http://www.pemptousia.gr/2015/02/88821/), 01.02.2015,<http://www.pemptousia.gr/2015/02/88821/>; 7.02.2015, <http://www.pemptousia.gr/2015/02/89572/>; 11.02.2015, <http://www.pemptousia.gr/2015/02/dorees-moldavon-igemonon-sto-agio-oros/>; 24.02.2015, <http://www.pemptousia.gr/2015/02/to-ag-oros-ke-i-diikisi-tis-i-monis-trion-ierarchon-iasiou/>; 02.03.2015, <http://www.pemptousia.gr/2015/03/to-agio-oros-ke-i-igemonia-tis-vlachias/>; 10.03.2015, <http://www.pemptousia.gr/2015/03/roum/>; 17.03.2015,<http://www.pemptousia.gr/2015/03/roumania2/>; 21.03.2015<http://www.pemptousia.gr/2015/03/rouman3/>.
69. "The presence of the romanians at Mount Athos over the XVIIIth –XIXth centuries", în *Studia Theologica Doctoralia*, VII, Masterprint, Iași, 2015, pp. 41-60 (ISBN 978-606-666-496-7/2015).
70. "Scurta istorie a relațiilor dintre Muntele Athos și Țările Române" (lb. greacă);

71. "Personalități athonite în Principate" (lb. greacă);
72. "Istorie pe scurt a apariției vietii monahale la Muntele Athos. Evoluție istorică" (lb. greacă).
73. "Relații politico-bisericești între români și greci, de-a lungul timpului" (lb. greacă)
74. "Personalități românești în viața Sf. munte Athos" (lb. greacă)

Acestea ultime cinci titluri au fost prezentate în cadrul programul Erasmus+ TEACHING MOBILITY AGREEMENT la Facultatea de Teologie a Universității Aristotelio din Thessaloniki, Grecia, perioada 11-15 mai 2015 și 22-26 mai 2016 cu câte **trei cursuri** (în limba greacă).

În 2017, am participat, deasemenea, prin programul ERASMUS, predând în limba greacă un curs la Facultatea de Istorie a Universității din Ioannina (Grecia), despre "Influențele athonite în Țările Române și influențele românești la Athos".

În 2019, am participat, deasemenea, prin programul ERASMUS, predând în limba greacă un curs la Facultatea de Teologie a Universității Aristoteleio, Tessaloniki (Grecia), despre "Influențele athonite în Țările Române și influențele românești la Athos".

Recenzii și introduceri

75. Florin MARINESCU, *Ta ρουμανικά ἔγγραφα των Αγίου Ορούς. Αρχείο της Ιεράς Μονής Ξηροποτάμου* (Documentele românești de la Muntele Athos. Arhiva Sf. Mănăstiri Xiropotamu), Atena, 1997, în: *Glasul Bisericii*, nr. 1-2, 2000.
76. Florin MARINESCU, *Poumaviká éggryafa των Αγίου Ορούς Αρχείο Ιεράς Μονής Κοντλούμονσίου* (Documente românești din Sfântul Munte. Arhiva Sfintei Mănăstiri Kutlumuş), sub egida Centrului de Studii Neoelenice din Atena, 1998, în: *Glasul Bisericii*, nr. 1-2, 2000, pp. 116-117.
77. Matei CAZACU și Dan Ioan MUREȘAN, *Ioan Basarab, un domn român la începuturile Țării Românești*, editura Cartier, Chișinău, 2013, 242 pag., în "Ziarul Lumina", cotidian al Patriarhiei Române, 20 noiembrie 2013; în "Studii Teologice", nr. 4, 2013, pp. 283-286.
78. "Introducere" la vol. *Ierom. Marcu-Marian Petcu, Atlas istoric al mănăstirilor și schiturilor ortodoxe din România*, Biblioteca națională a României, București, 2010. pp. 7-11;
79. "Introducere" la vol. *Ierom. Marcu-Marian Petcu, Mănăstiri și Schituri din Moldova, astăzi dispărute*, Biblioteca Națională a României, București, 2010, pp. 9-10;
80. "Precuvântare" la vol. *Kostas V. Karastathis, Marele Constantin, învinuire și adevăr. Studiu istoric*, 429 p., (traducere de preot Andrei Ion Tărlescu), Editura Egumenița, 2013, pp. 21-24.
81. Prefață la volumul lui Adrian Iscru, *Prozelitismul catolic în Țările române, în secolele XVI-XVII*, București, 2018.
82. Prefață la volumul lui Demostene-Dorin Iancu, *Corespondență inedită a Patriarhului Iustinian* (în curs de publicare la Editura Basilica).

Studii în lucru:

1. *Aspecte ale influenței bogomilismului în Țările Române.*
2. *O Monografie a bisericii Sf. Nicolae - Dudești Cioplea I din București (Album).*

Participări la misunea Bisericii prin presă și audio-vizual

Am dat mai multe interviuri pe teme istorice la ziarul „Lumina” al Patriarhiei Române, am avut emisiuni la Radioul și Televiziunea Trinitas, pe următoarele teme: Muntele Athos, Ștefan cel Mare, Neagoe Basarab, Constantin Brâncoveanu, Șerban Cantacuzino, Nicolae Iorga, Filaret și Neofit Scriban, Biblia în istorie, istoria

eparhiilor de Argeș și Muscel, și a celei a Dunării de Jos, istoricul unor biserici ș.a. Am contribuit la realizarea unor documentare privind viața Sf. Dimitrie Basarabov (2012), monografia bisericii grecești din București (2011), viața și opera lui Neagoe Basarab și apoi a lui Șerban Cantacuzino (2012), interviu privind închinările de mănăstiri și secularizarea averilor mănăstirești (Dialogurile Trinitas, 2012); Despre voievodul Neagoe Basarab (emisiunea *Dialogurile Trinitas*, 27 sept. 2013); Interviu despre reacțiile internaționale la secularizarea averilor bisericești din timpul lui Cuza (la emisiunea Dialogurile Trinitas, 13 noiembrie 2013); Despre ctitorii Sf. Elena (emisiunea *Moștenirea bizantină în România*, octombrie 2013); Despre fixarea calendarului creștin (*Trinitas Tv*, decembrie 2013); Despre personalitatea voievodului martir Constantin Brâncoveanu (emisiunea *Ziarul Lumina. Actualități*, decembrie 2013); "Monarhia culturală" a lui Constantin Brâncoveanu (în *Ziarul Lumina de Duminică*, 18 mai 2014); *Moștenirea brâncovenească* (7 martie 2014 și 21 martie 2014); *Dialogurile Trinitas* (6 martie 2014); *Sf. Ierarh Antim Ivireanul* (2016); Universul credinței - TVR1 (9 martie 2014); *Conviețuire* – emisiune marca TVR1; 20. 09. 2014 – Sf. Patriarh Gherasim Pallada și Sf. Voievod Constantin Brâncoveanu, documentar televizat pentru site-ul mănăstirii Vatoped-Athos; "Muntele Athos și Țările Române" în cadrul emisiunii Teologia Academica; comentator în cadrul emisiunii privind venirea moaștelor Sf. Trei Ierarhi de la mănăstirea Sf. Pavel din Sf. Munte Athos. Alte interviuri pe diverse teme.

03. 01. 2018 – Momente din istoria încercărilor de Unire Națională (Trinitas TV)

13. 02. 2018 – Istorul Unirilor naționale românești și rolul Bisericii (conferință ținută la biserică Șerban Vodă, București).

27.11.2018 – Despre Idealul Național la Radio România (emisiunea lui Cristian Curte)

29.11.2018 – emisiunea Radio Trinitas "Răspundem ascultătorilor", cu Narcis Stupcanu

29.11.2018 – interviu pt Stirile Trinitas despre Sf. Andrei.

10 ian 2019 – interviu despre Anul omagial în curs (2019), la revista *Taifasuri*.

22.01.2020 – "Între sacru și profan", Radio România Actualități.

24.01.2020 – "Despre rolul BO la Unirea Principatelor", Radio Trinitas.